

Biuletyn

Biblioteki Głównej
Politechniki Warszawskiej

➔ Biblioteka Główna

➔ **Działalność Oddziału Informacji Naukowej i Analiz Bibliometrycznych**

GenAI – obszar dydaktyka

W dniu 15 kwietnia 2025 r. odbyły się dwa szkolenia stacjonarne „GenAI – obszar dydaktyka” (na poziomie podstawowym oraz zaawansowanym), dotyczące zastosowania generatywnej sztucznej inteligencji jako narzędzia wspierającego pracę dydaktyczną nauczycieli akademickich. Organizatorem szkoleń był Dział ds. Szkoleń PW, a prowadzącą – Wiktoria Mieleszczenko-Kowszewicz, badaczka sztucznej inteligencji specjalizująca się w łączeniu psychologii z informatyką.

Szkolenie na poziomie podstawowym podzielone było na dwie części: teoretyczną (w tym zasady działania modeli generatywnych, możliwości i potencjalne zagrożenia, międzynarodowe, krajowe i wewnętrzne regulacje prawne, zagadnienia etyczne) oraz praktyczną, poświęconą wykorzystaniu narzędzi AI do projektowania materiałów dydaktycznych z poszanowaniem prawa autorskiego i zasad etyki.

Szkolenie na poziomie zaawansowanym obejmowało wyłącznie część praktyczną, skoncentrowaną na automatyzacji pracy z dokumentami i literaturą naukową, a także na tworzeniu wirtualnego asystenta. W ramach ćwiczeń uczestnicy oceniali również wiarygodność generowanych treści, co stanowiło formę treningu krytycznego myślenia i rozpoznawania manipulacji (tzw. deepfake’ów).

Narzędzia AI mogą w istotny sposób wspierać pracę dydaktyczną nauczycieli akademickich, między innymi poprzez planowanie zajęć czy przygotowanie materiałów edukacyjnych. Sztuczną inteligencję należy jednak wykorzystywać świadomie, bezpiecznie i etycznie – pamiętając, że nie zastąpi ona samodzielnego myślenia i krytycznego podejścia do nauki.

W szkoleniu wzięły udział Magdalena Maciąg i Natalia Mikołajczak.

(NM)

Dostęp testowy do narzędzia Pivot-RP

OINiAB uruchomił dostęp testowy do internetowego narzędzia Pivot-RP, dedykowanego pracownikom naukowym na każdym etapie kariery, doktorantom, studentom, a w szczególności osobom poszukującym źródeł wsparcia dla swoich projektów badawczych.

Pivot-RP zapewnia szybki i łatwy dostęp do informacji o krajowych i zagranicznych możliwościach finansowania badań, a także o dostępnych stypendiach i nagrodach naukowych. Główną zaletą narzędzia jest automatyczne dopasowywanie dostępnych opcji finansowania (zarówno ze źródeł publicznych, jak i od prywatnych fundatorów) do profilu użytkownika, powiązanego z instytucją, z uwzględnieniem jego zainteresowań naukowych i dorobku publikacyjnego. Narzędzie to umożliwia również śledzenie konkretnych źródeł finansowania, otrzymywanie spersonalizowanych powiadomień o terminach składania wniosków, a także tworzenie alertów dotyczących nowych możliwości spełniających zdefiniowane kryteria.

Pivot-RP wyposażony jest ponadto w funkcję Awarded Grants, która gromadzi informacje o wcześniej przyznanych finansowaniach od wielu czołowych fundatorów, oraz funkcję Conferences and Papers Invited, umożliwiającą wyszukiwanie i identyfikowanie nadchodzących konferencji oraz wydań specjalnych czasopism naukowych w ramach zaproszeń do udziału i nadsyłania prac (tzw. Call for Papers).

(NM)

Dni Użytkowników Omega-Psir 2025 – Konferencja

W dniach 22-23 maja 2025 r. odbyła się konferencja „Dni Użytkowników Omegi-PSIR”, której gospodarzem był Uniwersytet Opolski. Do udziału zaproszono 45 instytucji naukowych, reprezentowanych przez pracowników bibliotek, innych jednostek organizacyjnych oraz przez

osoby pełniące funkcje zarządcze. Wydarzenie zostało objęte honorowym patronatem Rektora Politechniki Warszawskiej prof. dr. hab. inż. Krzysztofa Zaremby oraz Rektora Uniwersytetu Opolskiego prof. dr. hab. Jacka Lipoka.

Głównymi kwestiami, jakie poruszano w czasie wystąpień i paneli dyskusyjnych, były między innymi sprawozdawczość, integracja z ministerialnymi systemami i bazami danych oraz zagadnienia dotyczące ewaluacji badań naukowych oraz otwartych repozytoriów danych badawczych. Wśród prelegentów obecni byli twórcy Omegi z Politechniki Warszawskiej, przedstawiciele Ośrodka Przetwarzania Informacji OPI-PIB, przedstawiciele firmy SAGES oraz goście zagraniczni (m.in. prof. Henryk Rybiński – PW, dr inż. Łukasz Skonieczny – PW, Marek Michajłowicz – zastępca dyrektora OPI, dr inż. Jakub Koperwas – prezes SAGES, Ben McLeish – Altmetric, Markus Libiseller – H+H Software GmbH).

W ramach wydarzenia odbyło się posiedzenie Rady Użytkowników systemu Omega-Psir. Zorganizowano również konsultacje, w ramach których można było zasięgnąć rady u doświadczonych użytkowników i administratorów systemu. Dodatkową atrakcją stanowiła możliwość zwiedzenia Muzeum Polskiej Piosenki.

Zaplanowana jest już kolejna edycja Dni Użytkowników Omegi-PSIR, której gospodarzem w 2026 r. będzie Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

W wydarzeniu uczestniczyli: Monika Gajewska, Iwona Socik, Anna Wasilewska, Hubert Wojno.

(HW)

Nowa odsłona Journal Citation Reports™ – Edycja 2025

W dniu 27 czerwca 2025 r. odbył się, za pośrednictwem platformy Webex, webinar „Nowa odsłona Journal Citation Reports™ – Edycja 2025”, prowadzony przez Marcina Kapczyńskiego (Clarivate). Webinar skierowany był do szerokiego grona odbiorców związanych z nauką i publikowaniem – autorów i autorek prac naukowych, pracowników działów analiz i wsparcia nauki, bibliotekarzy, a także osób wspierających procesy publikacyjne w instytucjach badawczych.

Uczestnicy zapoznali się z nowościami w narzędziu Journal Citation Reports™ (JCR), w tym z rozszerzonymi profilami czasopism oraz nowymi metrykami i funkcjami analitycznymi.

Omówione metryki czasopism:

- Impact Factor (IF) – zaktualizowany sposób obliczania (wykluczenie cytowań wycofanych publikacji),
- Eigenfactor i Article Influence Score,
- dane o otwartym dostępie i współautorach,
- JCI – Journal Citation Indicator,
- informacje o cytowalnych elementach i ich proporcji.

Nowe funkcjonalności JCR: zaawansowane filtry porównawcze według dziedzin, kwartylów (Q1–Q4), percentyli oraz krajów; interaktywna funkcja „Compare Journals”; eksport danych do plików Excel oraz generowanie analiz w formacie PDF; możliwość integracji JCR z innymi narzędziami Clarivate, m.in.: Web of Science, ProQuest, Alma.

Główne tezy i zmiany w edycji 2025:

- **Rozszerzenie bazy** – przyznano Impact Factor **618 nowym czasopismom**. Obecnie objętych jest **22 249 tytułów** z **111** krajów, z czego ponad **6 200** to czasopisma w modelu Gold Open Access.
- **Nowa polityka transparentności** – usunięto cytowania wycofanych publikacji, co zwiększyło rzetelność wskaźnika IF.
- **Sekcja „What’s new”** – zawiera m.in. listę czasopism z zawieszonym IF i przyczynami ich wykluczenia (20 tytułów).
- **Ułatwiona analiza i zarządzanie** – użytkownicy mogą teraz szybciej podejmować decyzje dotyczące publikowania, oceny dorobku naukowego i budowy zbiorów bibliotecznych.

Webinar dostarczył uczestnikom praktycznej wiedzy na temat aktualizacji i rozszerzeń w systemie Journal Citation Reports™. Nowe funkcjonalności oraz zmodyfikowane wskaźniki wpływają istotnie na procesy związane z wyborem czasopism do publikacji, oceną wpływu dorobku naukowego, strategią otwartego dostępu, zarządzaniem zasobami bibliotecznymi. Prezentacja miała praktyczny charakter i była wzbogacona o demonstrację interfejsu JCR oraz narzędzi analitycznych.

W wydarzeniu uczestniczyły: Monika Gajewska, Natalia Mikołajczak, Iwona Moroń-Chmielarska oraz Iwona Socik.

(IMCh)

→ **Działalność Oddziału Udostępniania i Przechowywania Zbiorów**

W dniach od 2 do 18 czerwca, w okresie poprzedzającym letnią sesję egzaminacyjną, Wolny Dostęp funkcjonował w wydłużonych godzinach – od 8:00 do 21:00 w dni powszednie oraz od 9:00 do 16:00 w soboty. W tym czasie, poza bieżącą obsługą użytkowników, pracownicy Oddziału Udostępniania i Przechowywania Zbiorów prowadzili szereg istotnych działań w różnych obszarach funkcjonowania biblioteki.

- Prace w systemie ALEPH – kontynuowano prace porządkowe: uzupełniono ceny egzemplarzy na podstawie ksiąg inwentarzowych (GPIM-III, sygn. R w ramach projektu SON), usunięto 26 rekordów bibliograficznych bez przypisanych egzemplarzy, zaktualizowano statusy w ponad 5500 egzemplarzach z Magazynu Zewnętrznego Babilon, ujednolicono opisy w 1207 egzemplarzach oraz zweryfikowano statusy 401 prac doktorskich. Przeprowadzono także selekcję zbiorów z niedostępnymi statusami i przygotowano listy do ubytowania.
- Wdrożenie systemu Alma i katalogu Primo – pracownicy Oddziału aktywnie uczestniczyli w testach modułów (udostępnianie, wypożyczenia międzybiblioteczne, generowanie korespondencji), prowadzili szkolenia i konsultacje wewnętrzne, a także opracowali i zredagowali 28 szablonów powiadomień systemowych kierowanych do użytkowników.
- Projekty digitalizacyjne – w ramach projektu SON „Rozprawy doktorskie PW” przygotowano i opracowano technicznie ponad 260 prac doktorskich, koordynując ich przepływ pomiędzy etapami. W projekcie dotyczącym konkursów architektonicznych SARP zdigitalizowano 446 fotografii, wykonując ich obróbkę, przygotowanie miniatur oraz archiwizację.
- Współpraca z użytkownikami – założono 49 kont bibliotecznych dla studentów Szkoły Biznesu PW, rozliczano karty obiegowe w systemie USOSweb oraz realizowano obsługę użytkowników w ramach Systemu Wypożyczeń Warszawskich. Współpracowano również z Filią w Płocku przy obsłudze wypożyczeń i zwrotów egzemplarzy.
- Działania techniczno-organizacyjne – przygotowano dokumentację przetargową i umowę serwisową dla skanerów w BG i BWCh, uczestniczono w konsultacjach związanych z zakupem książkomatu oraz wymianą okablowania na III poziomie Wolnego Dostępu. Porządkowano księgozbiór oraz przestrzeń użytkową, a także opracowano wykaz posiadanych mikrofilmów z archiwalnymi czasopismami naukowymi.

- Promocja i tłumaczenia – przygotowano 2 autorskie wpisy blogowe, zredagowano 37 artykułów oraz 3 notatki o publikacjach z udziałem pracowników BG PW. Równolegle prowadzono tłumaczenia tekstów na język angielski – na potrzeby strony internetowej, dokumentów przetargowych oraz materiałów informacyjnych.
- Wydarzenia kulturalne – pracownicy Oddziału po raz drugi uczestniczyli w przygotowaniach oraz obsłudze Noc Muzeów, która odbyła się 17 maja.

Drugi kwartał 2025 r. był czasem intensywnej i wielowymiarowej pracy Oddziału Udostępniania i Przechowywania Zbiorów. Realizowane działania miały na celu nie tylko bieżącą obsługę użytkowników, lecz także wspieranie procesów modernizacji systemów bibliotecznych, rozwój projektów cyfryzacyjnych, doskonalenie jakości danych w bazach oraz promocję zasobów i usług biblioteki. Dzięki zaangażowaniu pracowników możliwe było sprawne łączenie obowiązków operacyjnych z zadaniami strategicznymi, co bezpośrednio przekłada się na jakość i dostępność usług oferowanych przez Bibliotekę Główną PW.

(AG)

➔ **Seminaria i szkolenia**

➔ **Profesjonalna obsługa klienta**

W dniach 18 kwietnia i 16 maja 2025 r. odbyły się szkolenia w zakresie obsługi klienta. Pracownicy Biblioteki Głównej, filii i bibliotek wydziałowych wraz z pracownikami dziekanatów, doskonalili swoje umiejętności pracy z klientem, czytelnikiem. Poruszono zagadnienia związane z obsługą w sytuacjach stresujących, wskazano sposoby pracy z klientem trudnym i klientem w trudnej sytuacji. Omówiono typy osobowości w kontekście relacji i komunikacji społecznej.

Wykłady uzupełniały ćwiczenia praktyczne w postaci scenek odgrywanych w oparciu o założenia pokazujące konkretne przykłady trudnych sytuacji, jakie mogą zdarzyć się w czasie pracy z czytelnikiem lub osobą załatwiającą sprawy w dziekanacie.

(AK)

➔ **Umowy licencyjne – praktyczne zasady konstruowania, zawierania i interpretacji w dobie nowych technologii, w tym AI – szkolenie**

28 maja 2025 r. odbyło się szkolenie online „Umowy licencyjne – praktyczne zasady konstruowania, zawierania i interpretacji w dobie nowych technologii, w tym AI” organizowane przez Ośrodek Edukacyjny FORUM. Prowadziła je mecenas Agnieszka Malczewska-Poteralska – specjalistka z zakresu prawa własności intelektualnej.

Podczas szkolenia omówiono fundamentalne zagadnienia związane z umowami licencyjnymi, w tym różnice między licencją a umową przenoszącą prawa autorskie oraz znaczenie licencji ustawowych. Szczególną uwagę poświęcono specyfice licencji stosowanych w środowisku cyfrowym, open source. Ciekawym i aktualnym aspektem było omówienie warunków korzystania z narzędzi generatywnej sztucznej inteligencji – na przykładzie polityki licencyjnej OpenAI (ChatGPT, DALL-E) – oraz ich konsekwencji prawnych w kontekście prawa autorskiego.

W drugiej części szkolenia przedstawiono praktyczne aspekty sporządzania umów licencyjnych – m.in. określanie przedmiotu licencji, identyfikację stron umowy oraz analizę ryzyk prawnych, w tym związanych z błędną identyfikacją uprawnionego do utworu czy wadami prawnymi utworów tworzonych z wykorzystaniem AI. Poruszono również zagadnienia związane z wkładami współautorskimi, prawami pokrewnymi, organizacjami zbiorowego zarządzania oraz kwestią sublicencji. Pokróćce omówiono licencje Creative Commons.

W szkoleniu wzięły udział: Weronika Kubrak i Magdalena Maciąg z Oddziału Informacji Naukowej i Analiz Bibliometrycznych oraz Natalia Kavalchuk i Joanna Kamińska z Oddziału Zbiorów Specjalnych i Tworzenia Zasobów Cyfrowych.

(MM)

➔ **Spotkanie Pełnomocników Konsorcjum BazTech**

W dniach 29-30 maja 2025 r. w Centrum Informacji Naukowo-Technicznej Politechniki Lubelskiej odbyło się spotkanie Pełnomocników Konsorcjum BazTech. Spotkanie miało na celu omówienie dotychczasowej działalności, przeanalizowanie obecnego stanu bazy oraz zaplanowanie kolejnych działań prowadzących do rozwoju bazy.

Pierwszego dnia Koordynator projektu Stanisława Pietrzyk-Leonowicz (Politechnika Lubelska) omówiła sprawy organizacyjne związane z działalnością Konsorcjum oraz przedstawiła sprawozdanie z działalności. Podsumowano także IV Konferencję Naukową Konsorcjum BazTech „Bibliograficzne bazy danych: orientacja na przyszłość” z września 2024 r. oraz szkolenie dla redaktorów ze stycznia 2025 r. Powitano również trzech nowych pełnomocników i przedyskutowano prace w projekcie SON na lata 2025-2026.

Po przerwie lunchowej Koordynator merytoryczny Lidia Derfert-Wolf opowiedziała o stanie bazy i przedstawiła statystyki. Pełnomocnicy dyskutowali o problemach w indeksowaniu niektórych czasopism, powtarzających się błędach i bolączkach redaktorów.

Kolejnego dnia omawiano współpracę z Interdyscyplinarnym Centrum Modelowania Matematycznego i Komputerowego Uniwersytetu Warszawskiego (ICM UW), projekt umowy wspólnego administrowania danymi a także pomysły na rozwój bazy.

W spotkaniu wzięła udział Bogumiła Krasieńska z Filii BG Biblioteki Wydziału Chemicznego.

(BK)

➔ **Warszawski Piknik Archiwalny**

„Muzyka i symbole narodowe” to temat przewodni tegorocznego 15. Warszawskiego Pikniku Archiwalnego, który odbył się w sobotę 7 czerwca 2025 r. w Pałacu Staszica. Jak co roku w imprezie uczestniczyło kilkanaście instytucji: archiwów, muzeów i bibliotek, które zaprezentowały stoiska ze swoimi najcenniejszymi dokumentami, wydawnictwami oraz wystawy planszowe. Biblioteka Główna Politechniki Warszawskiej przygotowała specjalnie na Piknik wystawę „Symbole Politechniki Warszawskiej”. Na czterech planszach zobaczyć można było m.in. zdjęcia i opisy łańcuchów rektorskich i dziekańskich, sztandary Uczelni czy berło rektorskie. Na naszym stoisku przed Salą Lustrzaną najmłodszy zwiedzający mogli też zapoznać się z materiałami promocyjnymi PW oraz układać politechniczne puzzle.

Wystawom towarzyszyły występy zaproszonych muzyków, zespołów tanecznych i chóru.

(JK)

➔ Szybki prompt, długi spór? Prawo autorskie kontra AI – webinar

W dniu 10 czerwca 2025 r. odbyło się, za pośrednictwem platformy Teams, spotkanie poświęcone prawnym wyzwaniom związanym ze sztuczną inteligencją, zatytułowane „Szybki prompt, długi spór? Prawo autorskie kontra AI”, zorganizowane przez kancelarię JWP Legal (www.jwp-legal.pl).

Podczas spotkania eksperci JWP Legal przedstawili aktualne interpretacje przepisów prawa autorskiego w kontekście narzędzi generatywnych AI. Szczególną uwagę poświęcono kwestii ochrony prawnej utworów graficznych, które powstały z udziałem sztucznej inteligencji, a także rozgraniczeniu wkładu ludzkiego od działań algorytmu.

Przykłady ilustrowały, jak ważne jest dokumentowanie procesu twórczego, jeśli autor zamierza ubiegać się o prawa autorskie do pracy powstałej z użyciem AI. Omówiono również przypadki odmowy przyznania ochrony, kiedy nie da się wykazać twórczego wkładu człowieka.

Główne tezy wystąpienia:

- Wytwory AI, które nie posiadają udokumentowanego udziału człowieka, nie podlegają ochronie prawnoautorskiej.
- Ochronie mogą podlegać kompozycje, układ treści, zestawienie graficzne i tekstowe, jeśli mają cechy oryginalności i zostały świadomie ukształtowane przez twórcę.
- Nie istnieje minimalny próg zmian (np. procentowy), który automatycznie nadaje prawa autorskie – liczy się indywidualny charakter i przejaw działalności twórczej.
- W procesie rozstrzygania sporów duże znaczenie ma dowodzenie procesu pracy twórczej – m.in. poprzez notatki, szkice, iteracje promptów i wersje robocze.

Uczestnikom spotkania zaproponowano bezpłatne konsultacje z ekspertami JWP Legal, które mogą pomóc w analizie konkretnych przypadków z życia uczelni, bibliotek czy projektów badawczych.

W wydarzeniu udział wzięły: Magdalena Maciąg i Iwona Moroń-Chmielarska.

(IMCH)

➔ Spotkanie w Bibliotece Muzeum Historii Polski

W środę 11 czerwca 2025 r. na zaproszenie warszawskiego oddziału Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich oraz pracowników Biblioteki Muzeum Historii Polski odbyło się zwiedzanie przestrzeni bibliotecznych Muzeum.

Biblioteka muzealna i jej czytelnia są dostępne dla wszystkich na miejscu bezpłatnie. Udostępniono terminal z bezpłatnym dostępem do Cyfrowej Wypożyczalni Publikacji Naukowych ACADEMICA. Systemem bibliotecznym do obsługi użytkowników jest PATRON. Księgozbiór biblioteki liczy ponad 9 tys. woluminów. Użytkownicy znajdą tu zbiory związane z tematyką ważną dla Polski, ale również publikacje humanistyczne, albumy, katalogi wystaw, dzienniki, książki popularnonaukowe, reportaże.

W samej bibliotece na wszystkich robi wrażenie charakterystyczny, olbrzymi regał za przeszkloną ścianą. Nieszablonowa konstrukcja obudowana jest integralną antresolą, na którą prowadzą wewnętrzne schodki. Naturalne światło dochodzi do każdej części biblioteki, przy dobrej pogodzie nie trzeba korzystać ze sztucznego oświetlenia, gdyż biurka dla czytelników ustawiono wzdłuż okien wychodzących na patio.

Uczestnikom wycieczki udostępniono też magazyny biblioteki, które znajdują się na dwóch podziemnych piętrach, dostosowanych do potrzeb codziennej pracy (winda osobowa, winda na książki). Przesuwne i zautomatyzowane regały przewidziane są na pomieszczenie nawet 50 tys. woluminów. Zaprojektowano tam też stanowiska pracy bibliotekarzy. Bezpieczne funkcjonowanie oferuje najnowocześniejszy system zabezpieczeń.

Po wizycie w bibliotece uczestnicy mogli skorzystać bezpłatnie z wystawy tymczasowej „1025. Narodziny Królestwa”.

Muzeum oferuje zintegrowane podejście do edukacji historycznej – łączy eksponaty fizyczne z multimediami, co inspirowało do tworzenia nowoczesnych form przekazu w bibliotekach, takich jak: interaktywne wystawy, kioski informacyjne, ekspozycje tematyczne w przestrzeni bibliotecznej. Odwiedzający to nowatorskie w formie Muzeum bibliotekarze mogą wykorzystać swoje obserwacje do efektywnych aranżacji przestrzeni edukacyjnych, które przyciągną uwagę studentów i kadry naukowej w ich bibliotekach. Przykłady z Muzeum, takie jak cyfrowe katalogi, hologramy, rozszerzona rzeczywistość (AR) czy aplikacje mobilne do zwiedzania, mogą być inspiracją do wdrożenia podobnych technologii w bibliotekach akademickich.

Biblioteki akademickie mogą pełnić, na przykładzie Muzeum, rolę instytucji kultury w budowaniu tożsamości narodowej i obywatelskiej, promując dziedzictwo intelektualne i kulturowe uczelni oraz kraju. Bibliotekarze mogą organizować wydarzenia tematyczne, pokazy, wykłady i wystawy we współpracy z muzeami i innymi instytucjami kultury. Zasoby muzealne służą jako źródło do opracowania materiałów dydaktycznych, e-learningowych oraz cyfrowych kolekcji tematycznych w ramach bibliotek uczelni. Możliwość współpracy przy projektach digitalizacyjnych oraz wymiana wiedzy na temat standardów archiwizacji i metadanych to cenna inspiracja dla bibliotek prowadzących własne repozytoria uczelniane.

Wizyta umożliwiła nawiązanie kontaktów z pracownikami Muzeum i bibliotekarzami z całej Polski, co może zaowocować przyszłymi wspólnymi projektami edukacyjnymi, badawczymi i promocyjnymi. Tego rodzaju networking może również prowadzić do organizacji wspólnych szkoleń, konferencji czy publikacji. Udział bibliotekarzy w tego typu wydarzeniach świadczy o aktywnej postawie zawodowej, chęci rozwoju i dążeniu do innowacji, co przekłada się na postrzeganie biblioteki jako nowoczesnej, zaangażowanej instytucji.

W spotkaniu uczestniczyła Katarzyna Araszkiewicz i liczne grono bibliotekarzy z bibliotek warszawskich, ale również zamiejscowych oddziałów SBP.

Strona biblioteki : <https://muzhp.pl/biblioteka> , Katalog biblioteki : <http://biblioteka.muzhp.pl/>

Strona muzeum : <https://muzhp.pl/>

(KA)

➔ AI a wojna informacyjna – webinar

W dniu 26 czerwca 2025 r. odbył się, za pośrednictwem platformy PWN Nauka, webinar „AI a wojna informacyjna”, prowadzony przez Klaudię Rosińską.

Prowadząca Klaudia Rosińska to ekspertka ds. dezinformacji, autorka książki „Fake news. Geneza, istota, przeciwdziałanie”, stypendystka MEiN, popularyzatorka krytycznego myślenia.

Webinar miał charakter edukacyjny i był skierowany do szerokiego grona odbiorców: nauczycieli, studentów, dziennikarzy, edukatorów, bibliotekarzy i urzędników. Klaudia Rosińska omówiła

aktualne zjawiska cyfrowej wojny informacyjnej, w której kluczową rolę odgrywają algorytmy sztucznej inteligencji – zarówno w Polsce, jak i na świecie.

Główne tezy wystąpienia:

- AI jako broń informacyjna: dezinformacja jest dziś zautomatyzowana, szybka i trudna do wykrycia – odpowiadają za nią coraz częściej modele AI.
- Psychologia fake newsów: skuteczność dezinformacji wynika z odwołań do emocji i uprzedzeń – niezbędna jest edukacja medialna i rozwój myślenia krytycznego.
- Weryfikacja treści: istnieją narzędzia analizujące treści generowane przez AI – kluczowe jest ich powszechne wdrożenie.
- Tworzenie treści z AI: odpowiadając na pytania, prowadząca wskazała, jak tworzyć materiały wiarygodne i wartościowe, mimo ograniczeń systemów generatywnych.
- Edukacja młodych: podkreślono wagę nauki rozpoznawania deepfake'ów i zrozumienia działania algorytmów w zniekształcaniu informacji.

Podsumowanie – AI jako wsparcie, nie substytut.

Prowadząca odwołała się do badań Massachusetts Institute of Technology (MIT), według których bezrefleksyjne korzystanie z AI:

- osłabia aktywność poznawczą,
- nie sprzyja zapamiętywaniu ani przetwarzaniu informacji,
- ogranicza zdolność analizy treści.

Zaznaczono jednak, że narzędzia AI – używane świadomie i przez osoby kompetentne – mogą znacząco wspierać pracę twórczą, analityczną i dydaktyczną.

W wydarzeniu udział wzięła Iwona Moroń-Chmielarska.

(IMCH)